

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 13. malega serpana 1877.

List 28.

Nekoliko o cerkvenih svečnikih in svetilnicah.

II.

Druga versta cerkvenih posod za luči so viseče posode ali svetilnice, ki so tudi ali le za eno luč narejene ali pa za več skupaj. Že v stari zavezi (II. Mojz. v. 20, 21) beremo ukaz Božji: „Zapovej Izraelovim otrokom, naj ti prinesó naj čistejšega olja oljkinih drevés, da bo vedno gorela luč v šotoru zaveze zunaj zagrinjala, ki je razpeto pred skrinjo zaveze.“ In tudi pri kristjanih so že berž od začetka rabili svetilnice pri božji službi. Pervotne svetilnice imajo obliko skledice, bolj pogosto pa obliko čolnička ali ladvice. Najdejo se po katakombah svetilnice, ki imajo skoraj vse podobo čolnička, s čimur so hoteli prvi kristjani menda naznanjati, da samo čolnič Petrov, sv. Cerkev Kristusova, ima pravo, zveličavno luč v razsvetljenje narodov.

Visele so take svetilnice ali pred altarjem ali krog altarja; skoraj nikoli ena sama, ampak po več. Dragoceno, lepodišeče olje je gorelo v njih. Za časa romantike in gotike so svetilnice po večem ohranile pervotno obliko, vendar so jih jeli tudi delati podobne malemu visečemu okroglemu jerbasku. Bile so časih iz naj dragocenejega blaga, pa tudi iz kupra ali mesinga vlite in umetnijsko ozališne. Stare svetilnice po cerkvah bile so pa skoz in skoz bolj majhne, še le v novejših časih začeli so jih izdelovati velike, kakor jih imamo sedaj po cerkvah.

Zraven navadnih svetilnic za eno luč bile so že v prvih stoletjih v navadi tudi take za več luči ali lampic; različno podobo so imele in imenovali so jih „lampadaria, coronae, regna, pharocanthari“. Taka velika svetilnica za več lampic je visela na verigi od cerkvenega stropa pred altarjem, ali tudi sredi cerkve, večji del v podobi krone, ki je na vnanjem obroču imela lampice krog in krog. Časih je bilo tudi po več obročev skupaj, eden verh drugega, pa od spodnjega začeni vsak malo ožji, ki so pa vsi ob robu imeli svetilnice. Nekteri taki kandelabri pa niso imeli lampic po obroču razstavljenih, ampak iz obroča so bili krog in krog in na vse strani izpeljani ročaji ali roglji, kakor veje na drevesu in konci teh rogljev so nosili lampice. Na končeh rogljev so bile časih cvetlice, v kterih so tičale lampice. Mesto navadnih rogljev so bili časih napravljeni lični delfini, ki so lampice nosili. Tako je brati, da je Konstantin baziliki Lateranski daroval kandelaber iz čistega zlata, ki je tehtal 30 funtov, pri katerem je 80 malih delfinov nosilo vsak svojo svetilnico, v kterih je gorelo lepo dišeče žlahtno olje. Delfin je namreč

kristjanom bil simbol Kristusa Odrašenika, ali tudi podoba kristjanov, ki se sredi v viharju hudega preganjanja mirni in brez strahu zbirajo krog večne luči, krog Kristusa, kakor tudi delfin barke spremlja in se naj raje krog njih in krog ljudi suče.

Na takih velikih svetilnicah pa niso bile napravljene vselej le samo lampice za olje, ampak časih tudi ali same voščene sveče ali pa sveče med lampicami. Iz 11. in 12. stoletja je še ohranjenih nekaj takih kandelabrov, ki so večidel zelo veliki; nekteri merijo 20 čevljev na premér ali še več. Bili so večidel kupreni in pozlačeni pa okrogli, ali tudi 8- in 12vogelnati. Po obroču na okrog so stali med lampami in svečami lično izdelani stolpiči, ali pa podobe apostelnov in angelov; ob vnanjem robu časih tudi primérni napisi. Zavolj večje trdnosti so bile znotraj obroča časih speljane špice kakor pri kolesu.

O začetku renaissance so še delali take velike bronaste ali mesingaste svetilnice, pa stare lepote in pomenljivega lišpa ni bilo več. Slednjič nam je renaissance v cerkve vpeljala sedanje lustre iz malih, leskečih in brušenih steklenih kosčkov. Ta novošegna roba nima na sebi nič cerkvenega, in iz umetniškega stališča tudi nobene vrednosti. Želeti bi bilo, da bi začeli častitljive kandelabre romanske dóbe vpeljevati v hišo Božjo.

Zdaj pa še nekoliko cerkvenih določil zastran svečnikov in svetilnic.

1. Altarni svečniki morajo vselej na altarju stati, ne na steni biti, ali na kaki polici nad menzo. Caerem. Ep. pravi: „In planitie Altaris“.

2. Gledé števíla naj je na velikem altarju vsaj 6 svečnikov, po manjših altarjih pa, kjer ni nikoli slovesne sv. maše, pa 4 ali vsaj 2. Določila za slovesno sv. mašo imajo pred oči 6 altarnih svečnikov, ker Miss. Rom. pravi: „Incensat Altare, ter ducens thuribulum aequali distantia, prout distribuuntur candelabra, a medio ejus usque ad cornu Epistolae.“ — In Caerem. Ep. veli: „Ad sint candelabra sex.“ Dovoljeno je pa tudi več kot 6 svečnikov, samo da navadni in ukazani šesteri morajo na svojem mestu biti, in mesto 3 svečnikov na vsaki strani bi ne smel stati n. pr. eden s tremi ali z več roglji.

3. Po cerkveni želji bi morali biti altarni svečniki za praznike sreberni, če zlati ne morejo biti. Za vsakdanjo rabo smejo biti mesingasti, kupreni ali cinasti. Ubožnim cerkvam so dovoljeni tudi leseni, da so le dostojno pobarvani.

4. Zastran oblike pravijo določila, da naj imajo svečniki na altarju okroglo ali trivoglato stajalo toliko široko in težko, da ne more pasti svečnik, ko bi se mu tudi daljša in bolj težka sveča nataknila. Visokost naj

bo primérna altarju in cerkvi. Tudi ne smejo biti vsi svečniki na altarju enako visoki, ampak proti sredi altarja vedno malo višji, tako, da sta svečnika ob križu naj višja, vendar altarnega križa ne smeta presegati.

5. Za velikonočno svečo mora cerkev imeti poseben in že celó lepo izdelan svečnik in ni prav velikonočne sveče kar na steno v kake železne oklepe postavljati. S. R. C. 14. Jun. 1845 pravi: „Cereus paschalis ponendus est super distincto candelabro in plano posito a cornu Evangelii.“

6. Za slovesne procesije a presv. R. Telesom bi imela imeti cerkev 4 lampe na 6 čevljev dolgih deržajih. Po cerkvenih določilih se tedaj te visoke lampe goreče le pred sv. R. Telesom smejo nositi.

7. Svetilnica pred sv. R. Telesom bi imela imeti vsaj pet lampic — pred drugimi altarji zadostuje svetilnica za eno luč. Ne smé viseti ravno nad menzo, da se ni bati onesnaženja; — tudi ne smé biti memogre dočim v napotje. Določilo pravi: „E regione ipsius tabernaculi et in ea distantia, ut sacerdotem accedentem et recedentem non impediatur.“

8. Smé se na altarju rabiti le pravi čisti čebelni vosek, pa tudi le čisto olje oljkino žgati; nekaj zaradi snažnosti, še bolj zavolj simboličnega pomena teh dveh tvarin. To veljá posebno za lampo pred sv. R. Telesom, in le, če ni mogoče čistega oljkinega olja dobiti, smé se (pa le s škofovim privoljenjem) rabiti drugačno olje, pa če je mogoče, vsaj rastlinsko. Sv. Cerkev zastran sveč na altarju celó med bistvene pomanjkljeje šteje, če niso voščene. Miss. Rom. pravi: „defectus in ministerio ipso... si non adsint luminaria cerea“. In Ornat. eccles. cap. 75 pravi: Candelae omnes sint ex pura cera, iustae et consuetae longitudinis et crassitiei, integrae et mundaе.“ — Za opravila po mertvih določuje Caer. Ep.: „Remotis albis apponantur ex cera communi“. — Tedaj iz navadnega, ne beljenega oska, ne ravno rudeče, kakoršne izdelujejo naši svečarji.

9. Gledati je na to, da so zmiraj prav snažni svečniki in svetilnice, in tudi verižice, na katerih visé svetilnice. Tudi na cerkvene tla pod lampo je gledati, da so vedno lepo snažne. Kjer so zanikarni cerkveniki, tam so lampe rade polne zelenega volka. Treba je gledati na to.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Petindvajsetletnica katoliške rokodelske družbe na Dunaju 1. in 2. julija 1877.) Kako lepo in veličastno se je ta 25letnica obhajala, to se ne dá popisati; le ob kratkem naj omenim bolj cerkveno stran. V nedeljo ob 8 zjutraj smo se vsi zversteni po dva in dva podali v cerkev sv. Jožefa. Zastopanih je bilo 45 družb po gg. predsednikih, njih namestnikih in družnikih. Spremljana z dvema godbama je šla silna versta za 36 zastavami v cerkev.

V resnici navdušena je bila najprej pridiga gosp. Majera iz Innsbruka, ki je kratko, pa neizrečeno čvrsto pojasnil, kako smo katoliški rokodelci postali prizor angelom, ljudem in svetu. Angelom namreč, ki imajo veselje nad djanjem in nameni tega društva; ljudem, ki imajo lepe izglede v delih te družbe; svetu pa, ali ničvrednim ljudem v posmehovanje in pohujšanje, ker so odveč meseni in berlavi, kakor da bi znali take velikodušne reči ceniti. Pri naslednji maši nadzviš. kardinala Kučkerja je 60 krepkih glasov glavne dunajske družbe preizverstno delo in se je opravilo doverjilo med veličanskim petjem z zahvalno pesmijo in blagoslovom s sv. Rešnjem Telesom. Ne morem dopovedati, kako je

bilo častitljivo, ko je zadonelo „Grosser Gott“ iz kacic 12—16 sto samih moških gerl, s katerimi samo je bila cerkev napolnjena. Ljudje brez društvenih znamenj niso bili pušeni vanjo.

Po sv. maši so v prekrasno dvorano (veči od ljubljanske Redute) prišli za nami tudi gosp. kardinal Kučker, kateri so vse nazoče počastili s kaj ginljivim govorom. Omenili so, da so veseli in si v čast štejejo, da so za nas opravili daritev Najvišjemu. Zahvalili so posebej preč. gosp. kanonika dr. Gruša, kajti ravno on je pred 25 leti ustanovil to družbo. Zdaj se vidi, kako je Bog blagoslovil njegovo delo; zato so mu tudi svitli cesar podelili o tej priliki viteški red železne krone. Ta častni red so mu nato kardinal sami pripeli na persi.

V navdušenem odgovoru se je nato zahvalil dr. Gruša, zlasti Nj. veličanstvu, in povdarjal je, kako ta čast ne veljá samo za njegovo osebo, temuč veljá vsim katoliškim rokodelskim družbam. Vsi smo nato zaklicali trikrat „Slava“ svitlemu cesarju in zapeli cesarsko pesem. Konečno prosi predsednik kardinala za sv. blagoslov, vsi v dvorani smo poklekili in med slovesno tihoto prejeli sv. blagoslov.

Okoli ene se je bila dopoldanska slovesnost dokončala in nasledovalo je skupno kosilo v eni naj lepših dvoran na družbinem vertu.

Ali na večer je bilo zopet veselje, ker v naj lepših prostorih in dvorinah (Blumensäle), kar jih Dunaj ima, se je verstilo in križalo petje, glasba, govori, brali se telegrami, katerih je došlo 45. Pa dospel je bil tudi blagoslov od sv. Očeta Pija IX. Ker smo imeli tudi cesarjevo visoko pohvalo, je gosp. dr. Gruša po pravici zaklical: „Papež in cesar sta z nami, kdo bo zoper nas!“ Razlegalo se je „Hoch, Živio, Slava, Eljen!“ Bilo je pravo katoliško veselje in bratovska ljubezen. Zakaj čeravno je bilo toliko narodov in jezikov, je bil vseh en namen, eno bratovsko serce.

V ponedeljek zjutraj ob 8 je bila sv. maša za vse mertve ude vseh katoliških rokodelskih društev, potem konferenca za gg. predsednike; popoldne pa izhod na dunajski Golovec (Kahlenberg).

Bog blagoslovi pošteno rokodelstvo!

J. Rus, rokodelc.

Iz Ljubljane. (Bulgarija. Kakošne vere so bili nekdanji bulgarski kralji? Turčija in njene dežele.) Ravno da je Rus prišel čez Donovo in dal svoj oklic do Bulgarov, že se je začelo govoriti o bulgarskem kralju. Kako se bo reč sukala, je prašanje, ako tudi Rus dokončno zmaga, ker hotle bodo morebiti vmés govoriti tudi druge vlade, posebno pa toliko stoletij podjarjeni bulgarski narod sam. Bulgarski prestol je bil boje l. 626 ustanovil Covrat (?), ki je bil otresej jarem Avarov, in ohranili so se Bulgari samostojni do l. 1018, do Janeza Ladislava. To leto je bila Bulgarija pritelesena jutrovemu cesarstvu, ločila se je pa l. 1186, in izvolila si je kralja Asana I. Po mozihih rogovilstvih so si Turki prisvojili Bulgarijo l. 1306. Gosp. Val. Lah, ki osebno pozná Bulgarijo, piše njeno zgodovino in je z dokazi in dokumenti vterdil, da bulgarski kralji so bili po veri papežu podverženi ter katoliški, kar pa razkolniški Rusi v prid razkolništva z veliko terdovratnostjo tajé. Zanesljivo je, da Bulgarija zopet do vsestranske veljave pride, ako se ves narod zopet verne v katoliško Cerkev.

Bulgarija se razteza od zahoda Črnega morja ob Donovi med Rumelijo, Macedonijo in Serbijo. Veliki in mali Balkan delita deželo v severno in južno stran. Ob Donovi so terdnjave Izačka, Hiršova, Ruščuk, Turtukaj, Silistrija, Nikopolje, Vidin. V Balkanu je glavni kraj Šumlja, ob Črnem morji Varna. V verskem oziru so Bulgari po večini razkolniki, poprej pod carigraškim

raskolnim patrijarhom; ker je pa narod slovanskega jezika, so se l. 1872 ločili od greškega patrijarha in so zdaj pod lastnim cerkvenim poglavarjem, eksarhom, če tudi ga raskolni gerški patrijarh dozdej še ni priznal. Precejšen del naroda je katolišk in ako bi prišli do prave svobode, je upanje, da bi bil ves narod kmalo katolišk, kakor je bil svoje dni.

Po turški šegi je Bulgarija razdeljena v 3 ejalet: Siliatrijo, Vidin in Niš. Turčija sploh namreč je razdeljena v ejalet ali pašalike, katerih vladarji se imenujejo vali (namestni kralj), ali mutešarraf (vesoljni poglavar). Ejaleti so zopet deljeni v „livas“ (krajine), katerih predniki so kajmakami = kajem-makán ali „mobassil“ (prefekt). Livas so podrazdeljeni v kazas (okraje), katerih višji so „mudiri“ (podprefekti), in kazas v „nahije“ (srenje), kakor je deljena tudi Črna gora; njih višji je hodžabaši ali muhtar (župan). Evropejska Turčija ima 15 ejaletov in 42 livas, pa 376 kazas. Evropejske dežele, ki so Turku zadavkane (tributarne), Srbija, Černogora, Rumunija, imajo svoje lastne vravnave.

Razun že imenovanih krajev Turčija v Evropi še ima Bosno, Ercegovino, Albanijo, od Gracije Macedonijo in Tesalijo, naj večji del greških otokov, pa muslimansko Rumelijo. V Aziji ima: Malo Azijo (Anatolijo), Armenijo (kjer zdaj vojska divjá), Kurdistan (divji Kurdi tako počenjajo in ropajo ob Bajacetu, da so jih tudi Turki siti), Mezopotamijo, Irak Arabi, Sirijo in Palestino; v Afriki: Egipt z Nubijo, Tunis, Fezzan in Tripoli. Vsega prebivalstva obsega menda kacic 35 milijonov duš, med kterimi je pa le kacic 12–13 milijonov Osmanov ali Turkov, 90 tisuč sorodnih Turkomanov, do 5 milijonov Arabov, Druzov in Maronitov, 15.000 Judov, blizo 300.000 Armenov, 2 mil. Grekov, 1½ mil. Albancev (Arnavtov), 4 milijone Rumunov, gotovo čez 8 mil. Slovanov. Po veri je čez 20 mil. mohamedanov. Raznih kristjanov je čez 14 mil. Vse to je pa le bolj počez rečeno, ker na tanko se ne more vediti.

Nove bukke za bolnike. (Konec.) *) Ker so prav imenitne pa tudi težavne dolžnosti, ktere imajo zdravi do bolnih kristjanov spolnovati; zato si je pisatelj bolniških bukkev „Dušne pomoči za bolnike“ prizadeval bolnikom in vsim njihovim blagim prijateljem in obiskovavcem nekoliko pomoč podeliti s svojo prvo knjigo, ktera je bila leta 1855 na svitlo dana. Oznanil in priporočil jo je l. in 8. sušca 1855 v „Zgodnji Danici“ prečastiti gospod A. P., sedanjí župnik Zališki, takrat njegov bližnji sosed, kteri je tudi pisatelja za pisanje vnmel in ga pri izdelavi prav prijateljsko podpiral. Po naključji ni bilo njegovo ime v „Zgodnji Danici“ takrat podpisano, ktero se sedaj stega namena dostavi, da ne bi kteri čitatelj tistih listov mislil, da jih je pisatelj sam spisal, in se hvalil ter priporočal. Pisatelj celo nič ni vedil, kar je bilo od njega lepega v njih pisanega, dokler ni v „Danici“ čital.

Sedaj bodo na svitlo dane druge bukke „Dušne pomoči za bolnike“. Kakor je imel pri pisanji prvih bukkev omenjeni gospod A. P. velike zasluge, tako jih ima sedaj pri drugih bukvah preč. gospod profesor duhovnega pastirstva v Ljubljani, kteremu so bile sedaj druge in popred prve bukke od vis. čast. knezoškofjstva v pregled in razsojo izročene. On jih ni le cenzuriral, za dobre spoznal in priporočil, temuč ker je sam prav velik prijatelj in dobrotnik bolnikov, jih je iz ljubezni do ljubih bolnikov in njih obiskovavcev mnogo zboljšal ter za rabo še bolj pripravne naredil.

*) Upamo, da te bukke bodo zdaj v kratkem donatiscnjene, zato podamo zdaj sklep spisa, s česar začetkom smo se bili precej prenašli.

To naj bo rečeno v očitno zahvalo, pa tudi v priporočilo bukkev. Kakor omenjenima gospodoma pisatelj svojo priserčno zahvalo izrekuje; ravno tako jo naznanjuje tudi vaim gospodom pisateljem, kteri so zglede pisali, iz kterih so se mogle sestaviti bukke „Dušne pomoči za bolnike“.

Marsikteri častit čitatelj teh verstic utegne vprašati: Čemu je bilo treba drugih bukkev, ker so že prve za vse potrebe bolnikov zadostovale? Prve bukke imajo v resnici mnogo prav lepih zgledov, nauk in molitev za bolnike, in svojo vrednost in veljavo ohranijo. Ali zdravi ljudje, pa tudi bolniki se naveličajo ravno tiste zglede in nauke prevečkrat poslušati; ljubijo spremeni; radi kaj novega slišijo, in če so še količkaj pri moči, se nikdar ne naveličajo poslušati novih lepih zgledov. Zgledi, pregovori in molitve v drugih bukvah so nove, ter drugačne, kakor v prvih.

Kaj je pa pisatelja k pisanju drugih bukkev nagnilo? Nekaj veseli spomin, da so bile prve dobrotljivo sprejete, ter mnogim bolnim in zdravim po volji pisane, kar se nekoliko spozná iz obilnega števila že spečanih bukkev, nekaj pa iz posameznih naznanil, da so bili bolniki z njimi zadovoljni. Tako je na primer že prve leta, ko so bile na svitlo izšle, visoko učen in sedaj prav visoko povikšan gospod duhovnik Mariborske knezoškofije pisatelju naznanil naslednjo prigodbico. Rekel je: Ko sem bolni osebi bukke: „Dušne pomoči za bolnike“ bral, me je vsa razveseljena in potolažena prosila, rekoč: „Če poznate g. pisatelja teh bukkev, prosim vas, naznanite mu zanje mojo priserčno zahvalo.“ Bog daj svojo pomoč, da še mnogim bolnim in umirajočim kristjanom tolažbo in pomoč podelijo! Tedaj spomin, da so bile prve bukke mnogim kristjanom uščne, potem pa priserčne želje mnogim ljubeznjivim prijateljem in obiskovavcem bolnikov, in zlasti bolnim in umirajočim kristjanom še bolj na pomoč priti, in da bi saj nekoliko še pripomogel k večji časti Božji, Marije, prečiste Device, sv. Jožefa in drugih svetnikov; in tako tudi k zveličanju neumerjajočih duš, so pisatelja vnmale za izdelavo drugih bukkev „Dušne pomoči“.

Kteri je obseg drugih bukkev „Dušne pomoči“? V začetku je kratek vved, obsegajoč tri predgovore, namreč čitateljem, bolnikom in umirajočim. Potem sledi pet razdelkov. V prvem razdelku je osem odstavkov od sedem žalost Matere Božje. Popisane so v prvič v razlagah, kolikor mogoče natanko in živo, silno velike Marijne serčne bolečine in bridkosti; potem sledi v prigovorih izpeljanih iz razlage in obrnjenih na bolnikove okolišine in potrebe popis mnogih prelepih čednosti, ktere naj bolnik nasledva in spolnuje; potem eden ali dva primerna, lepa in mikavna zglede, in poslednič molitev ali molitvice. Ti odstavki so toliko obširni, da se utegnejo tudi za ogovore rabiti. Pisani so bolj obširno, ker Slovenci naj raji poslušajo branje od Matere Božje. Če je kteri bolnik preslab za poslušanje branja celega odstavka, naj se mu bere le polovica, ali le nekoliko. — V drugem razdelku je sedem odstavkov od sedem žalost sv. Jožefa, pomočnika umirajočih. Kar je bilo rečenega od prvega razdelka, vse velja tudi od drugega, s tem razločkom, da so ti odstavki krajši kakor uni v prvem razdelku. — V tretjem razdelku je 25 zgledov, skorej polovico sv. mučencev in mučenk in polovico svetnikov, kteri so pred smertjo dolge in hude bolezni preterpeli. Od mučencev in svetnikov so le njihove muke ali bolečine, kolikor mogoče, natanko popisane, pa tudi njih serčnost in poterpežljivost, teraj njihovo obnašanje in govorjenje o času terpljenja. Iz tega popisa se posebno bolniku potrebne čednosti prav jasno kažejo. Potem nasledva za vsakim zgledom iz njega izpeljan in na bolnikove okolišine in potrebe obrnjen

prigovor, in poslednjič kratka molitvica. Kar tem drugim bukvam „Dušne pomoči“ naj več vrednost in ceno daje, niso na prvem mestu izvrstni zgledi, ampak so tisti priserčni prigovori, kateri sledijo za zgledi. Zavoljo mikavnosti je zapadek prigovorov razen, vendar vselej lepo iz zgleda izpeljan, potrebam bolnikovim primerjen in torej bolniku koristen, ker ga uči mnogoterih čednosti, ali ga v njih vterjuje. V molitvici prosi bolnik Boga za tisto čednost, s katero mu svetnik na ternjevi poti proti nebesom naj lepše sveti; ter se mu poslednjič tudi še v njegovo priprošnjo izročuje. V četrtem razdelku je vvrstjenih 20 zgledov bolnikom iz naj novejših, tedaj naših časov. Ti zgledi niso sicer svetnikov, ali vendar so ali nedolžnih in svetih ljudi, ali pa velikih spokornikov. Vsi ti so od Boga posebno milost prejeli, da so v svojih dolgih in hudih boleznih Jezusa Kristusa, Mater Božjo, svetnike in svetnice Božje nasledovali in vredni postali na svečnik postavljeni biti, ter ram in vsim bolnikom s svojimi zgledi pot proti nebesom razavitičevati. Če bolnik take zgleda sliči, si serčnost daje z besedami sv. Avgušтина rekoč: Če so ti slabi, neučeni, nam enaki ljudje zamogli z Božjo pomočjo tako velike in hude bolečine tako dolgo časa prav voljno ali še z veseljem preterpeti; zakaj bi tudi jaz ne mogel z Božjo pomočjo svoje bolezni, bolečin in težav voljno prenašati?

Ti zgledi so bolj obširno in natanko popisani, kakor uni v tretjem razdelku. Nekaj zaradi tega, ker so neznani, torej še bolj mikavni, nekaj pa zato, da se iz natančnega popisa in iz besedi bolnikovih bolnik uči mnogih lepih, njemu potrebnih čednost. Ti zgledi imajo ravno tako svoje prigovore in molitvice, kakor zgledi v poprešnjem razdelku popisani. Kar je bilo od unih prigovorov in molitvic rečenega, velja tudi od teh.

Peti razdelek obsega molitve in zdihljeje pri bolnih in umirajočih, in je razdeljen v tri odstavke. V prvem odstavku so molitve za bolne, kateri zamorejo nekoliko daljši molitve obmoliti; večji del so take molitve, ktere so obdarovane s popolnimi in nepopolnimi odpustki; kar je prav tolažljivo za vse bolnike, posebno za spokornike. V drugem odstavku so kratki zdihljeji za močno oslabiljene bolnike. In v tretjem so prvič zdihljeji za umirajoče in v drugič cerkvene molitve pri umirajočih.

Poslednjič je še pristavek, v katerem so mašne, spovedne in obhajilne molitve, ktere so prav pripravne za bolne, pa tudi za zdrave kristjane, ter utegnejo druge bukve tudi zdravim pri Božji službi in pri prejemanji svetih zakramentov koristiti. Pa tudi vse druge bukve morejo zdravim prav koristne biti, ker se lahko z njimi v mnogih čednostih uterjujejo.

Iz dosedaj rečenega sleherni lahko sprevidi, da so druge bukve prav primerne za bolnike v daljših boleznih, sploh za take, kateri so saj nekoliko še pri moči, ter zmožni daljši branje poslušati. Da bi se pa tudi pri prav slabih bolnikih in umirajočih rabiti zamogle, posebno če nima kdo prvih bukev „Dušne pomoči“ pri rokah; zato je na koncu teh bukev tudi kratek pristavek, v katerem je raba teh bukev tudi za opešane bolnike in umirajoče razložena, in s tega namena je pristavljenih tudi nekoliko kratkih zdihljejev za umirajoče.

Darovane so druge bukve „Dušne pomoči“ naši ljubi Gospej presv. Serca in sv. Jožefu, pomočniku umirajočih. Bog daj svojo pomoč, da se perve in druge bukve po vsih slovanskih kronovinah razširjajo in premnogim koristijo! Naj jih ne kupujejo le duhovni, ampak tudi neduhovni Slovenci in Slovenke, da jih bodo imeli za svoje in svojih domačih dušne potrebe; jih pa tudi posojevali svojim bližnjim in daljnim

sosedom v potrebi bolezni, in si s tem marsiktero dobro delo za večnost prislužiti!

V Ihanu v god svetega Cirila in Metoda, aposteljev nov slovanskih 1877.

Pisatelj „Dušne pomoči“.

Iz Gorice. Pri nas v Gorici imamo dosto dekliških šol. Pa tudi dva ženska samostana imamo, v katerih se daje dekletom ne le poduk, temveč tudi vsa izreja; in sicer Uršulinski samostan in samostan šolskih sester. Oba samostana se skazujeta s sosebno dobrim načinom v izreji in v poduku.

Šolske sestre so še le kakih dvajset lét v Gorici. Privabljene so bile tu sem od nekaterih imenitnih gospá, ter so se v Gorici naselile s privoljenjem prevzvišenega sedanjega kneza nadškofa. Prepričane so bile in so še zdaj naše gospé boljših stanov, da katoliško izrejeno deklet bode s časoma dobra katoliška mati, tedaj vir srečnih rodov. S tem pa strinjajo naše gospé prepričanje, da namreč okolišine v marsikterih družinah ne pripuščajo hčeram deliti one izreje, ktero jim dati želijo, da je tedaj treba samostanov, v katerih deklice dobivajo izključno skoz in skoz katoliško izrejo, in da so njih hčere v takem samostanu naj bolje hranjene, dokler ne odrastejo. Od kar so šolske sestre pri nas — Uršulinarice namreč, kakor dobro podučujejo, niso bile v stanu prevelikemu številu deklet zadostovati — je prav jasno postalo, kaj zamore dobra samostanska izreja; velik del hčér iz boljših hiš namreč že je dobil poduk in izrejo v tem samostanu; nekatere izmed njih so že stopile v zakon — in toliko te, kakor une, ki so še proste, kažejo z djanjem in vsim obnašanjem svojega dobrega katoliškega duha in vseskozno zmožnost živeti sebi v izveličanje in bližnjemu v prid in zadovoljnost.

Samostansko poslopje so si šolske sestre še le pred malim časom kupile in imajo še velik dolg zanj izplačati; zdaj pa je to poslopje že premajhno postalo, ker se dekleta iz vseh krajev dežele in tudi iz bližnje okolice italijanskega jezika obilno ponujajo v odgojo; tedaj je treba poslopje širiti in povikšati. Sosebno ima samostan to pomanjkljivost, da nima svoje cerkvice, ktera bode torej letos postavljena.

Šolske sestre, ker so popolnoma revne, in to že po svojih pravilih, da si zamorejo cerkvico pozidati, so po dovoljenji c. kr. ministerstva napravile srečkanje (loterijo) s 30.000 srečkami, vsaka po 50 sold. Dobitkov bode 300, ki so vsi lepe vezljanja (štikarije) za cerkev, ali za dom. Tih dobitkov je bila razstava v Terstu, vsa gospoda jih je hodila gledat, in jih je prav močno hvallila. Ker tedaj prednica šolskih sester ravno razpošilja srečke po naših in bližnjih deželah, ste vsi, ki jih prejmete, prijazno prošeni, da bi jih kupili, in jih med znance in prijatelje razdelili; sej so le samo po 50 sold., katerih se že znebi, kdor želi dobro delo storiti. S tem malim denarcem podpirate naš ubožni samostan šolskih sester, in ste deležni vsega mnogoterega dobrega, kar se v njem dela v častni in dušni prid človeštva.

Ne boš, framason!

Časov teki spremenijo
Res na svetu vse reči,
Človek pride, človek zgine,
V malo dnevih več ga ni!
Rod za rod odstopuje,
S časom vse naprej hiti,
Ljudstvo se umika ljudstvu,
Vse pod solncem se zgubi!

Zginejo kraljestva močna,
Strah sosedov in držav,
Vsi prestoli se rušijo
S tekom časovih postav;
Polasti se zapuščenih
Ptujic večkrat podertin,
Nova vstajajo poslopja
Iz posutih razvalin.

Rimska je propadla elava,
Padlo bitje ž njo temno,
Se zgubilo vse cesarstvo,
Preobširno in močno,
Černi mrak poganstva zgine,
Solnce sveti iz višin,
Novo se začne kraljestvo,
Mu vladar je Božji Sin.

Tristoletni boj se vname,
Bije jezen ga pogán,
Se huduje in preganja,
Ves sovraštva je navdan;
Meč kervavi suče v kroge,
Žuga, pléni in morí,
Mnogo dan na dan preliva
Mučeniške se kervi.

Ni zadosti mu orožje,
Sila meča, ognja moč,
Vse strahote, kar je znašla
Jih poganstva temna noč;
Kervoločne še zverine
Iz poldnevnega svetá
Trinog ljuti skupaj goni,
Da kristjan naj se končá.

Vendar jeklo ni sposobno,
Divjih ne zverí zobjé
Blage duše ostrašiti,
Ki se groze ne bojé;
Spričevavci se množijo,
Širi Cerkve se oblást,
Križ ni znanje več sramote,
Biti zdaj kristjan je čast.

Kri mučencev pa je bila
Seme v plodovitih tleh,
Ki rodilo spoznovavcev
Je premnogo v hudih dnéh;
Slednjič, ko sovražnik silni
Se zastonj je togotil,
Vidi: nezmagljiv je Kristus,
Ki za nas je križan bil.

Zmagala je Cerkev slavno —
Vse brez ognja, brez zverí,
Meča ne pozná, ne sile;
Vendar lovor jo krasí.
Kakor smert ljubezen močno
Svojim zročil je Gospod;
Ona zmaga vsako silo,
Ne ustraši se nezgód.

Vse razpadle so verige,
Ki jih trinog je koval,
Velikan, ki tigrosérčno
Svetu je gospodoval;
Zdaj osrečeni narodi
Éno mater le časté
Časov ték je v grob ne spravi,
Je stoletja ne staré.

Cerkve sam je prestol terden,
Ne razbije ga vihar,
Ko razdjal je mnoge druge
Že propada silni vdar.
Naj zginuje rod za rodom,
Cerkev le stoji terdnó,
Dokler solnce bo vzhajalo,
Ji svetilo vedno bo!

—?

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

XXXVII.

Pograjsko ponovljenje

2.—7. sveč. 1872.

Malo manj ko tri leta je tega, kar smo v Polhovem gradcu sv. poslanje imeli za Gradec, Črni verh in Šentjošt. Pošteni starina g. Fada nas zopet pokliče v svojo duhovnijo s tistim veseljem in tisto nado, s katero nas je pred tremi leti klical. Šli smo trije v Gradec, č. o. prednik, o. Lempelj in jaz; 1. februarja, sv. Ignacija dan smo od doma odrinili in popoldne ob treh že začeli s prvim govorom. Pograjci so nas častitljivo spet sprejeli, s strelom in slavoloki na mostu Gradašice. Veličastni veliki zvon se je prečastitljivo razlegal okoli med priterkovanjem ostalih treh, in nam veselo klical nasproti: zdravo došli!

Vozili smo se pa v kočiji velicega liberalca, grofa Auersberga Aleksandra, sedanjega deželnega glavarja... njegova žena je zaukazala vsim poslom svojim pograjskim iz Ljubljane, da naj se vdeležujejo govorov naših in gredó k spovedi, kar so tudi storili.

Pograjci in ž njimi Černoveršci so kaj pridno hodili ta čas v cerkev in k sv. spovedi. Kako nas je vse v serce veselilo gledati ljudstvo od ranega jutra do poznega večera v svetišči Božjem! Drugod je mladina plesala, rajala, popivala in z mladimi so noreli tudi starci in starke, v gradaški in černoverški duhovniji pa so molili v cerkvi pred sv. R. Telesom vsi in skerbno poslušali Božjo besedo ter se pripravljali na opravičenje svoje pred Bogom.

Spet nam je spovednikov manjkalo. Sedem nas je bilo vedno napreženih, zadnje tri dni pa nas je bilo osem za spovedovanje, a vse še premalo. Dva tisuča smo jih komaj spovedali, ker jih je bilo toliko za dolgo spoved vnovič...

G. župnik gradaški je od dneva do dneva dobival veseleje obličje, in dasiravno ga je zdaj ta zdaj una bolezen napadala, ko smo bili pri njem, je vendar očetovsko veselil se nad župljani in hvalil Boga, ko je stotina za stotino njegovih pristopala k angeljski mizi. Nazadnje še le nam je svojo skerb zavoljo ponovljenja razodel. Mislil je namreč dobri gospod: pustni čas ne bo za ponovljenje. Ravno zadnje dni pred pustom in pa duhovne vaje! Bog vé, ali mi pridejo z gorá doli ali ne? Znajo mi sramoto veliko napraviti moji hribovci in ostati doma. Tako je mislil skerbni gosp. oče gradaški.

O kako je bil vesel, ko mu zadnji dan eden njegovih duhovnih pomočnikov pové: naj večega „adúta“ sem vidil pri sv. Obhajilu, in ne le tega, več drugih sem zapazil pri mizi Gospodovi. Taki, ki so bili zavoljo poboja prijeti, so opravili sv. spoved in sv. Obhajilo o pustnem času!

Veliko tisuč in tisuč grehov se je odvernilo s tim ponovljenjem gradaškim, kteremu je Gospod svoj veliki blagoslov podelil.

8. svečan pa je bil lep dan. Solnce je prijazno posvetilo čez gore na Gradec — očiščeni zopet. Treba je bilo odpotovati. Verli gosp. župnik, čeravno bolehen, vendar pride k vozovoma se poslavljat. Zdaj sladko zapojó gradaški zvonovi še enkrat. Še enkrat! pravi ginjeni župnik. Morda jih ne bote več slišali, naj Vam k odpotvi pojó! In res, težko da bi jih še kedaj slišali te lepe glasove. Čudno neko čutje, pol veselja, pol žalosti, melankolija se mi je zčila pri tem zadnjem donenji sladkokrasnem gradaškem. Dolgo je sladkoglasje donelo za nami... še en ovinek — in petja zvonov in cerkve lepe Matere Božje gradaške ni bilo več! Tako vse mine! Ali veseli spomin me je spremljal naprej, spomin na Gradec...

Razgled po svetu.

Prusko. Mlado protestanstvo in Bismarckov „kulturkampf“ (borba zoper vero) Prusijo strahotno naglo pogrezuje od prepada do prepada, z brezna v brezno. Nemški časniki sami to priznavajo in tarnajo, kam to pride. Protestanška „Križnarica“ v Berlinu piše, da v tem mestu se dve tretjini zakonov (protestanških) sklepa brez pastora. Pet duhovnjikov s 160 tisoč dušami ima samo 8 ministrov (luter. duh. pastirjev), in tri druge z 200 tisoč dušami jih imajo tudi le 8. V teh krajih je izmed 100 zakonov samo po 8 v cerkvi blagoslovljenih, in komaj vsak tretji otrok je keršen. „Križnarica“ kliče: „Protestanško ljudstvo je po kulturnoborskem potu oddaljeno od cerkve v naj širšem in naj strašnejšem pomenu. In cerkvene vravnave (protestanške) so na taki način prestrojene, da se cerkveni vpliv do ljudstva do čistega v nič deva!“ — Tako je moralo priti po ločitvi od Rima. Zakaj pa katoličanov od visoke osebe počislani „schw. kulturkampf“ ne more spačiti? Veje se derže svojega drevesa in imajo toraj nepremagljivo moč. Zastonj piha frajmavarski gad in vije z repom njegov škorpion.

Kardinal De Angelis, nadškof v Fermi, je 8. t. m. umrl v veliko žalost sv. Očeta, in sv. kardinalskega zbora. Rojen l. 1792, je bil od Leona XII l. 1826 povzdignjen za škofa v Lerki in part. infid.; ob hudih rogovilskih časih od l. 1830 je bil apostolski poročnik v Švici in je s svojo modrostjo in previdnostjo marsi katero svetlo zmago pridobil cerkveni reči, ter je 8. jul. 1839 postal kardinal. Pridobival si je tudi nadalje velike zasluge za Cerkev in človeštvo, kmali potem mu je bila izročena zedinjena škofija Montefiascone-Corneto, in l. 1842 je postal nadškof v Fermi. Ob času Macinove republike je tudi De Angelis s Pijem IX pil kupo britkosti; rovarji so ga napadli v njegovem dvoru in so ga po trinoško izročili v ankonske ječe, kjer je ostal 40 dni, in iskali so ga ostrupiti. Pijeva vlada se je povernila in kardinal se je velikodušno maševal nad svojimi preganjavci, ker jim je sprosila, da so jim odpustili polovico kazni, v katero so bili obsojeni. Leta 1860, ko je tolovajsko rogovilstvo prihrulo v Marke, je bil kardinal De Angelis 28. kim. zopet zapert in 4. vinot. odpeljan v Torin. Nikoli se ni vedilo in še danes se ne vé, zakaj se je to zgodilo. (Rekel je te dni nekdo, menda kakor v satiro: „Pereat justitia, fiat mundus!“) Bil je čez šest let kakor v pregnanji zapert v hiši misijonov v Torinu in dajal je svetle zglede poterpežljivosti in nepremagljive stanovitnosti. V Vatikanskem cerkvenem zboru je bil De Angelis eden predsednikov, namesto umerlega kardinala Reisach-a. Povernivši se po preterganem cerkvenem zboru domu v svojo nadškofijo je obhajal škofovsko svojo 50letnico in vsa nadškofija je silno veselje razodevala. R. I. P.

Drobne novice. Umikanje Rusov v Aziji se pripisuje premalemu številu ruske vojne za tolike prostore. — Španjska vlada je br. Barnabu z Astorge dala privoljenje zidati nov samostan svojega reda v San-Lukaru. — Iz vzhodnih španjskih okrajin naznanujejo, da ondi divjajo velike povodnji. — Bretančci v okrajini „Finistère“ na Francoskem so v prid prihodnjih volitev napravili posebno konservativno društvo, čigar namen je, izdatno in moško ustavljati se satanovemu prekučevstvu, katero bi s časoma vso Evropo v groblje spremeniло, ako bi se katoličani ne vojskovali zoper té brezvestne ljudi, ki nočejo poznati ne Boga, ne vere in ne pravice in delajo le po svojih kačjih strastih in prekanjenih zvijačah. — Izmed 120.000 Rusov, ki so pri Zimnici prekoračili Donovo, posamezni oddelki preletavajo zemljo tje do znojke balkanskega. Rusko konjištvo je prederlo tje do Plevne in Kabiove; od Jantre (Biele) do Plevne kaže, da Rusi gospodujejo. Tako vedó Angleži iz Bukarešta.

Za dom in šolo.

Smert pobožne deklice spreoberne luteranskega očeta.

Kako so bili žalostni ubogi starši! Ni jim sicer zdravnik naravnost povedal, vendar jim je dal razumeti, da naj se pripravijo na naj večji pozemeljsko zgubo, na zgubo edine hčerke.

Deklica, z imenom Marija, bila je tako dobra; bila je staršem veselje, tolažba, njih naj večji zaklad; ljubila jih je tako preserčno, tako občutno; obilno je povračevala njih nepopisljivo ljubezen z nasprotno ljubeznijo; bila je nedolžna, bistra stvar, ljubeznjiva zares po angeljski nedolžnosti; bila je razumna, uka željna, pridna, prijazna in čedne postave; pa kar je še nad vse to, — bila je serčno pobožna.

Oče je bil protestant; toda pobožnosti svoje hčerke ni mogel gledati brez občudovanja; kar je nad drugimi katoličani imel za hinavstvo, kar je nad drugimi zasmehoval kot slepe vraže, je občudoval nad svojim otrokom, ker je poznal čistost njene duše. Ginila ga je njena otroška zaupljivost; vendar ni nikoli natančneje premišljeval svoje vere, ki je bila njeni tako nasprotna. Gospod N. je večkrat rekel, da je protestant iz prepričanja, in dasiravno je bil sicer kaj prebrisan mož, svojih vodil vendar ni nikdar reano preiskal, sicer bi bil mogel spoznati, da je le za to protestant, ker je bil v ti krivi veri rojen, izrejen, in je občeval z ljudmi, ki so bili z njim vred podedovali zmoto.

Njegova žena je zavoljo svoje vere veliko terpela pred njim. Zaročila se je bila z njim kot luteranka, poslušala je pa glas milosti in lastno prepričanje, ter se je v prvem letu po zakonu spreobrnila k katoliški veri. Od hudobnih, luteranskih prijateljev večkrat našuntan, je mož ženo večkrat bitko žalil, toda ona je vae to povračevala s prijazno, krotko, poterpežljivo ljubeznijo, in je bila le toliko ljubeznjivši do njega, kolikor huje jo je žalil.

Z rojstvom edine hčerke je bilo vsega terpljenja konec. Marija je bila zaklad očetov, veselje in ponos materin. Na materino željo je bila sicer keršena po katoliškem mašniku, toda oče ni nikakor pripustil, da bi se bila odgojevala samo v katoliški veri. „Počakajte, da otrok pride k pameti,“ je rekel, „potem naj si sama izvoli vero in cerkev, v kateri hoče biti.“ — Kako naj bi bila pa ostala goreča molitev in prelepi zglede pobožne matere brez moči do tako dobre deklice? V resnici je bila mala Marija nenavadno bogoljubno dete, nedolžen angelj v človeški podobi od mladih nog. Oče

ji ni mogel odreči nobene prošnje; le ene, sicer nikoli z besedo razodete želje, da bi namreč tudi on prestopil k zveličavni veri, v katoliško Cerkev, ji ni hotel sporniti; ostal je protestant.

Vernimo se zopet k začetku naše povesti.

Mariji je bilo umreti. Te besede so bile gospoda N. zadele kakor nepričakovana strela. Ni mogel verjeti, kako bi bilo mogoče, da bi mu Bog tako kmalo vzel hčerko, edino dete, edino veselje njegovega življenja. Ko mu je zdravnik s prijaznim sočutjem, s serčnim pomilovanjem oznanil žalostno poročilo, stal je bled kakor sid, s pobešenimi očmi, roke križem deržeč, kakor bi bil zaslišal lastno smertno sodbo. Zdravnik je molče odšel, ko je bil spolnil žalostno dolžnost. Kakor brez uma se spusti gospod N. čez nekaj trenutkov za zdravnikom in ga doteče.

„Doktor!“ kričal je silno, „bodite človek. Vzemite nazaj bresserčno besedo! pri milem Bogu vas prosim, doktor, recite le, da se utegneta motiti. Ne bodite trinog! Ne odrekujte življenja mojemu otroku! Jaz sem bogat; pol mojega premoženja je vašega, če mi rešite deklico. Vzemite mi vse premoženje, naredite me berača, samo dete mi pustite. Za Božjo voljo, pomagajte! Morate imeti zdravilo, da ji podaljšate življenje. Pomagajte, pomagajte!“

Zdravnik si je obrisal solzo z oči in je zganil z rameni.

„Doktor! ali ni več pomoči?“

„Gospod N., štel sem si v dolžnost, vas pripraviti na naj večji zgubo; znebil sem se te žalostne dolžnosti, kolikor sem le mogel prizanesljivo. Deklica je tako šibkega života, da bi tudi brez te nadležne sušice ne bila mogla pričakovati dolžega življenja.“

„Tedad ni — več upanja?“

„Zdravniške pomoči ni več pričakovati.“

Pobit, kakor zatert je šel užaljeni oče nazaj, in nehoté ga je vleklo k postelji bolne hčerke, od ktere se mu je bilo tako kmalo ločiti.

Mati je jokaje in molé klečala pri postelji ljubeznive hčerke, ktera je spala. Mirno in krotko je bilo njeno obličje, blede, kakor krasen alabastrov kip, le na sredi blelih lic ste cveteli rudeči rožici. Kodrasti rumeni lasci so obdajali belo čelo in viseli daleč doli po visoki blazini. Malo popred je bila Marija prejela ss. zakramente za umirajoče, in kmalo potem je zaspala. Izraz svete ljubezni je bil razlit po njenem obličju, in kakor v sanjah je gledal oče lepoto in ljubeznjivost svoje hčerke. Ali naj res umerje to pobožno, serčno dobro dekle, ki je vedilo vsako skerb staršem spraviti iz glave, vsacega razveseliti, razjasniti, zadovoliti in srečnega storiti?! — Bojazljivo je ogledoval oče njeno obličje; ni bilo znamenje, da bi smertni červ glodal v njem; počivala je tako jasna, tako mirna; prijazni smehljaj se je zibal okrog njenih ust. Skerbni oče se pripogne in jo poljubi na vroče ustnice. Marija se zbudi in gleda plašno okrog sebe.

„Oh, bila je le sanja!“ izdihne dobra deklica in potegne z roko čez čelo. „Bila je le sanja! Zdelo se mi je, kakor bi bila v nebesih. Slišala sem nebeško petje, sveti angelji so peli v zboru; peli so tako prečudne pesmi, kakoršnih ljudje ne morejo peti. In ravno ko sem se jim hotla približati, ko sem hotla stopiti čez vrata, ki so se svetile kakor naj čistejši biser, — sem se zbudila. — Oče, kaj ne, da bom kmalo umerla?“ Oče jo je hotel tolažiti in ji daje upanje, da ozdravi; toda motil se je: zakaj njena duša je hrepenela po Bogu. Začela je jokati, ko je slišala, da še niso zgubili upanja za njeno ozdravljenje. Dobra mati je pristopila in tolažila hčerko. Deklica se je utolažila in rekla s

slabim glasom: „Ljubi starši! vem, da bom kmalo umerla; veselim se smerti! O, kako se je veselim!“

„Ali bi nas rada zapustila?“ vprašal je oče globoko ginjen.

„Ljubi oče!“ odgovori deklica, „veste, kako vas ljubim; pa ali nisem dolžna ljubega Boga bolj ljubiti, kakor starše? O dobri starši! ne jokajte, ne težite mi serca, rada umerjem! Kmalo bom pri Bogu. Zdi se mi, kakor bi me sv. angelj varh zagotavljal, da se bom kmalo, kmalo s svetimi angelji veselila v raju.“ Oče začne glasno zdihovati; prime hčerko za roko in skuša govoriti. Toda zastonj, bridkost mu ni dala spregovoriti besedice. „Oče!“ pravi deklica in mu rahlo stisne roko, „móčila bom za vas. O, kako lahko je umreti otroku katoliške Cerkve; kako sladko se spi v njenem materinem naročju!“ Nastala je dolga tihoča; le štercanje ure in očetovo zdihovanje je motilo slovesno molčanje. Mati je klečala poleg hčerke, vtopljen v žalost, poterpežljivo vdana v Božje sklepe. Oče se je zopet sklonil, da bi jo poljubil, pa je zapazil, da je spala. Ni je tedaj hotel vznemirjati, obstal je in v prebitki bolesti vil roke. Dolgo že je spala, — oče je gledal bistreje, tresel se je, — ni se hotel prepričati, da res umerje, — obotavlja se, — poslednjič vendar pošlata roko ljubljenega deteta, — roka je bila merzla, — Marija je bila mrtva!

Ljubi otroci, vi ne morete razumeti žalosti, kakoršna se je polastila očeta in matere; to spoznajo le tisti starši, ki so stali poleg mertvaške postelje svojega ljubljenca, edinega otroka.

Dva dni pozneje zjutraj so jo nesli iz hiše na pokopališe, kakor utergano rožico, in so jo zasuli v zemljo.

Mati je drago dete voljno darovala ljubemu Bogu, očeta pa je razjedala žalost. Zvečer potem je sedel pri grobu in jokal. Grob nedolžnosti nima nič strašanskega. Mir, duh nedolžnosti in čistoati veje nad gomilo pobožnega otroka. Po več ur se lahko mudimo pri takem grobu, in zdi se nam, kakor bi plavala duša otrokova krog nas kot čujni duh.

Gospod N. je premišljeval poslednjo željo preljubljene hčerke. Poznal je to željo, dasiravno je Marija ni bila izrekla, — želela je, da se oče spreoberne k edino pravi Cerkvi. Za to se pa ni hotel odločiti, in boreč se sam seboj je zapustil kraj miru. Z ranjenim srcem se je podal k počitku. Ves truden je kmalo zaspal, pa spanje ni bilo hladivno, vedno se je premetaval po postelji; znati je bilo, da ga terpinči sanja. Njegova žena je čula. Molila je za milost, za vdanost sebi, za spreobrnjenje svojemu možu. Zdi se ji, da le vse preveč terpi, in ga zbudi. „Hvala Bogu!“ je rekel, „bila je le sanja! Zdelo se mi je, da sem potoval po neznanem kraju vedno dalje in dalje. Kar pridem na mesto, kjer še nisem bil nikoli. Kraj je bil močvirnat, pot silno ozka, krog in krog černo močvirje. Vedno bolj se je mračilo, nebo se je temno pooblačilo, tema je pokrila zemljo. Kolena so se mu šibile, ni je bilo pomoči, nisem vedil, kam iti. Začelo je grometi, strele so letele od vsih etrani okoli mene v zemljo. Tla, na kterih sem stal, so se jele udajati pod menoj; zdelo se mi je, kakor bi bil čutil vodo pod nogami, kakor bi se bil pogrezoval v prepad. Klical sem na pomoč. Daleč, daleč od mene se je zasvetilo. Pogledal sem tje in vidil tam — našo Marijo v družbi premnogo ljubeznjivih bitij, obdano kakor od zvezdnega avita. Stegail sem roko po nji, pa je bila predač proč. Žalostna se je obobrnila od mene in kazala je z roko na — svitel križ, ki je stal med menoj in med njo. — Nisem vedil, kaj storiti, groza me je obšla, k sreči si me takrat zbudila.“

Žena je vedila možu pojasniti sanjo. Razumel je migljaj božje milosti; predenj so ovenele cvetke na Ma-

rijnem grobu, je bil prestopil k pravi sveti veri in postal je vnét katoličan.

Marija je spolnila obljubo, molila je za očeta v nebesih! („Fromme Kinder“, Mainz 1876.)

Cvet in sad zveste molitve.

Prošnje.

Uboga žena prav živo priporočuje v bratovsko molitev svojega moža, gerdega pijanca, da bi mu Marija sprosila spreobrnjenje, če je kako mogoče, da se taka živina še kterikrat kaj počloveči. Bog se ga usmili na Marijno priprošnjo!

Bratovske zadeve.

K duhovnim zakladom, odpertim od Pija IX. Od raznih papežev blagoslovljene reči so obdarovane z raznimi odpustki. Pij IX so svetim rečem, ki so jih sami blagoslovili, podelili naslednje odpustke:

Kdor saj po enkrat v tednu skoz celo leto obmoli tretji del rožnega venca (roženkranca), ali cerkvene dnevnice (divinum officium), ali dnevnice Marije Device, ali druge keršanski nauk uči, ali opravi kako delo usmiljenja, n. pr. da obiskuje bolnike v bolnišnici, ali podeli milošnjo, ali je pri sv. maši, ali sam mašuje: taki zamore (se vé, spovedan in obhajan itd.) dobiti popolnoma odpustek naslednje dni: 1. V god rojstva N. G. J. Kr. (Božič), ss. 3 Kraljev dan, vstajenje, vnebohod, binkošti, sv. Trojice, sv. Rešnjega Telesa, neomadežanega spočetja, očiševanja, oznanjenja, vnebovzetja in rojstva B. D. Marije; v praznik katerega koli apostelja in tudi v god rojstva sv. Jan. Kerstnika; v praznik sv. Jožefa, ženina Device Marije, in vsih Svetnikov.

O družih dnevih Nasega Gosp. Jezusa Kr. in blažene Marije D. pa z ravno tistimi pogoji po 7 lét in 7 štiridesetdnevníc, vsako nedeljo in drugi praznik pa po 5 lét in 5 štiridesetdnevníc odpustkov.

Za obmoljene molitve se še posebej dobí 100 dni odpustkov.

Za obiskovanje bolnikov, za dano milošnjo, za podučevanje v keršanskem nauku, očitno v cerkvi ali osebno doma, tudi svojih otrok ali poslov — vsaki pot po 200 dni odpustkov.

Za angelovo češenje 100 dni.

V smertni uri pa popolnoma odpustke, ako se presv. ime Jezus z besedo ali saj v misli pokliče.

S temi odpustki od papeža Pija IX danimi se nič ne odvzame drugim odpustkom, podeljenim od družih papežev, n. pr. za obmoljene molitve molivec dobí tudi odpustke od Pija IX podeljene. Za obmoljenje angelovega češenja n. pr. je bilo že poprej od papežev podeljeno 100 dni odpustkov; kdor zdaj moli angelovo češenje in ima kaj od Pija IX blagoslovljenega, vsak pot verh poprešnjih 100 dni zadobi še družih 100 dni odpustkov, tedaj 200 dni itd.

Ti odpustki se zamorejo obrniti tudi za duše v vicah.

Blagoslovljene reči naj ima vsak pri sebi, naj jih seboj nosi, ali naj jih saj v svojem stanovanji hrani na spodobnem kraju. Molitve za odpustke naj moli pred njimi, ali imajoč jih pri sebi (tenendo eas).

Te blagoslovljene reči ne storé altarja privilegiranega, tudi se ne daje z njimi blagoslov o smertni uri.

Val. Lah.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. (Sporočilo družbe sv. Vincencija.) Družba sv. Vincencija je dala na avitlo prvo poštevno poročilo za čas od 24. mal. trav. 1876 do 24. mal. trav. 1877. Pri komur se je kdo v družbo zapisal, pri tistem utegne dobiti to sporočilo, ki obsega kratko dogodbo o začetku te družbe v Ljubljani in o zavetnici za ubožne dečke, delavnost in imena odbornikov, dobrotnikov in dobrotnic, darov obeh oddelkov in zavetnice za dečke ter dotične poštevne. Sporočilo je prav zanimivo in bo gotovo tem dobrotnim napravam novih prijatelov pridobilo.

Izid volitev za Kranjski deželni zbor je za narodnjake nevgoden; v kmečkih občinah s terdno vero in torej moškim značajem imajo 15 glasov in iz mést le enega samega, v tem ko jih vsstavoverci z vsim skupaj blezo dobé 20. „Tagblatt“ je dobro vedil, zakaj je zoper duhovstvo toliko kričal. Sapienti sat.

Pred sv. Očetom so med tolikimi drugimi bili 6. t. m. tudi ameriški mornarji z bastimenta zedinjenih držav „Gettysbury“, ki se je pomudil v Civitavecchii. Sv. Oče so se po očetovski z njimi pomenkovali in so jim poslednjič podelili apostolski blagoslov.

Poslednje novice. Turk hoče zopet poslati 30 tisuč vojakov na pomoč svoji vojski v Azijo. Ob Donovi so Rusi dobili v oblast Ternovo pred Balkanom in Bielo ob vzhodu; te dni so bili boji ob reki Jantri. V Aziji so Rusi zopet pričeli Kars bombardovati. — V okrajini Brežinski (Brešija) na gornjem Laškem je 7. t. m. strašanskih vihar s točo pokončal vse, kar je bilo na polji.

— Iz Francoskega se naznanjuje, da je Mak-Mahonova vlada začela tudi framasonstvu na pete stopati; zaperla je razne „lože“, ki so ognjišče prekucevavstva pod šemo človekoljubja. To je enkrat ena zvezda upanja. — V Angliji hočejo vediti, da Avstrija in Anglija ste se zedinili zastran djanja oziroma Turčije; Porta boje več ne nasprotuje temu, da Avstrija posede Bosno in Ercegovino, v tem ko bi Anglija prevzela varnost za Carigrad. „Times“ hočejo vediti iz Berlina, da Avstrija je zopet odperla zavetnik Klek v prid turških kerdél, da se morejo z živežem oskerbeti.

Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Matija Wurzer je postal župnik v Ruših, in č. g. Jakob Cajnar provizor v gornji št.-Jungerti. Č. g. Jožef Kukovec se je odpovedal fari sv. Petra pri Radgoni. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Fr. Rojko k sv. Benediktu v Sloven. goricah; Martin Meško v Leskovec; Martin Jurkovič v št.-Il pod Turjakom; Fr. Dovnik v Zgornjo-Polskavo in Jakob Živortnik za II. v Šoštanj. — Č. g. Jožef Jurčič je stopil v začasni pokoj. — Umerl je č. g. Jožef Škerta, župnik pri sv. Miklavžu na Laškem, 8. julija t. l. R. I. P. — Fara zgornja Polskava je do 13. avgusta razpisana.

Dobrotni darovi.

Za misijon v Bosni: Neimenovana oseba 1 gl. — Iz Rove 1 gl. st. den. v sr.

Za sv. Detinstvo: Neimen. 2 st. dvajset.